

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

**Методичні рекомендації
для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
денної та заочної форм навчання**

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

**Методичні рекомендації
для здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
денної та заочної форм навчання**

Одеса

ОНМедУ

2024

Укладачі:

В. І. Борщ — професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, гарант освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», доктор економічних наук, доцент; О. В. Рудінська — завідувачка кафедри менеджменту охорони здоров'я, кандидат економічних наук, доцент; І. П. Анненкова — доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я; Н. Л. Кусик — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я; С. В. Бусел — директор Центру реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), кандидат медичних наук, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я

Рецензенти:

М. М. Забаштанський — доктор економічних наук, професор, директор ННІ бізнесу, природокористування і туризму НУ «Чернігівська політехніка»

Ю. І. Спіфанова — доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи, академік Академії економічних наук України

Рекомендовано Вченою радою

Одеського національного медичного університету МОЗ України

(Протокол № 1 від 07.09.2023 року)

Організація та проходження переддипломної практики О-64 [Електронне видання] : метод. рек. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання / уклад. : В. І. Борщ, О. В. Рудінська, І. П. Анненкова [та ін.]. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 48 с.

Методичні рекомендації містять вказівки, роз'яснення питань щодо організації та проходження переддипломної практики, що передбачена навчальним планом у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII, наказу Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 року № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» згідно з освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

УДК 61:378.147.091.33-027.22(083.131)

© Укладачі: В. І. Борщ, О. В. Рудінська,
І. П. Анненкова та ін., 2024

© Одеський національний
медичний університет, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ОПИС ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	5
1.1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	5
1.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДДИПЛОМНОЮ ПРАКТИКОЮ	6
1.3. БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
1.4. СТРУКТУРА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
1.5. ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА ПРАКТИКИ	11
РОЗДІЛ 2 ЗВІТНІСТЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	12
2.1. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	12
2.2. СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	14
2.3. ЗАХИСТ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	19
2.4. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	25
РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	26
Додаток А. Угода про проведення практики здобувачів вищої освіти	28
Додаток Б. Щоденник практики	31
Додаток В. Зразок оформлення титульного аркуша звіту з переддипломної практики	36
Додаток Г. Оформлення списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015	37

ВСТУП

Переддипломна практика є невід'ємною частиною підготовки магістрів за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» Одеського національного медичного університету (далі — Університет), обсяг якого складає 6 кредитів ECTS (180 годин).

Переддипломна практика передбачає самостійну практичну роботу здобувача вищої освіти, що виконується під керівництвом керівника практики від організації — бази практики наукового керівника кваліфікаційної роботи від університету у III семестрі другого року навчання.

Переддипломна практика є завершальним етапом підготовки майбутнього фахівця за спеціальністю і процесу опанування ним комплексу освітніх компонентів, передбачених навчальним планом освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом», який сприятиме розвитку у здобувачів освіти здатності здійснювати науково-дослідну, аналітичну діяльність, удосконаленню навичок професійної діяльності, здобутих під час вивчення навчальних дисциплін.

Протягом практики здобувач виконує самостійне дослідження, творчо застосовуючи теоретичні знання та практичні навички, набуті під час навчання, для розв'язання прикладних задач з аналізу та організації діяльності фармацевтичної організації / медичної установи. Матеріали переддипломної практики є основою для написання кваліфікаційної роботи — магістерського дослідження здобувача за обраною темою. Переддипломна практика передбачає збір практичного матеріалу, підбір фактів за темою дослідження, їхній аналіз, порівняння, класифікацію та узагальнення, враховуючи останні теоретико-методологічні дослідження у даній сфері.

Переддипломна практика будується у формі самостійного виконання здобувачами визначених програмою загальних та індивідуальних завдань відповідно до встановлених цілей і задач виконання кваліфікаційної роботи в реальних умовах.

Наприкінці практики здобувач має оформити отримані дані у вигляді звіту щодо проходження переддипломної практики.

Розділ 1
**ОПИС ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ
ПРАКТИКИ**

**1.1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

Метою переддипломної практики є формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, що ґрунтуються на поглибленому вивченні досягнень світової науки, практики, сучасної методології досліджень соціально-економічних явищ, процесів, проблем під час розв'язання індивідуального завдання у сфері управління та адміністрування охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом, яке пов'язане з напрямом досліджень кваліфікаційної роботи здобувача.

Переддипломна практика забезпечує у здобувачів вищої освіти подальший розвиток та удосконалення навичок і вмінь науково-дослідної, інформаційно-аналітичної, проєктно-дослідницької, діагностичної та управлінської діяльності для розв'язання прикладних проблем управління медичним закладом / фармацевтичною організацією, які вони здобули під час науково-дослідної та виробничої практик.

До основних завдань переддипломної практики належать:

- закріплення теоретичних знань та здобуття практичних навичок з управління та адміністрування медичного закладу / фармацевтичної організації;
- формування інформаційного забезпечення кваліфікаційної роботи відповідно до обраних об'єкта та предмета дослідження;
- підготовка й опрацювання аналітичних матеріалів для виконання проєктно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи;
- адаптація теоретичних знань і методичного інструментарію до умов практичної діяльності медичного закладу / фармацевтичної організації;
- набуття навичок з виявлення проблем в управлінні та адмініструванні медичного закладу / фармацевтичної організації;
- визначення напрямів удосконалення управління та адміністрування медичного закладу / фармацевтичної організації за темою кваліфікаційної роботи;

— розробка обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення діяльності медичного закладу / фармацевтичної організації за темою кваліфікаційної роботи;

— підготовка проектно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи.

1.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПЕРЕДДИПЛОМНОЮ ПРАКТИКОЮ

Перед проходженням переддипломної практики здобувач має узгодити місце проходження практики із керівництвом бази практики і науковим керівником кваліфікаційної роботи.

Під час практики за кожним здобувачем закріплюється робоче місце в одному з підрозділів медичного закладу / фармацевтичної організації, яке повинно відповідати специфіці та темі кваліфікаційної роботи, направленості роботи здобувача та можливості здійснення кваліфікованого керівництва його роботою.

У момент зарахування здобувача до медичного закладу / фармацевтичної організації, де він проходить переддипломну практику, призначається *керівник практики від організації*.

Обов'язки керівника переддипломної практики від організації:

— організовує робочі місця практикантам та знайомить здобувачів з організацією роботи;

— проводить інструктаж з техніки безпеки;

— контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки;

— складає графік проходження здобувачами практики;

— надає інформацію про зміст та особливості діяльності менеджера в організації або її структурному підрозділі;

— ознайомлюється зі звітом здобувача та надає відгук у щоденнику про результати проходження практики і попередню оцінку щодо роботи здобувача на базі практики.

Програма проведення переддипломної практики передбачає ознайомлення зі змістом практики для виконання основних завдань, поставлених перед здобувачем вищої освіти під час відвідування бази практики, написання звіту з переддипломної практики та його захист.

Навчально-методичне забезпечення та загальна організація виконання програми переддипломної практики здійснюється *кафедрою менеджменту охорони здоров'я ОНМедУ*, а саме:

— координація роботи з науковими керівниками кваліфікаційних робіт щодо організації переддипломної практики;

— підготовка проекту наказу щодо проходження здобувачами переддипломної практики та закріплення за ними баз практики за пропозиціями наукових керівників кваліфікаційних робіт;

— організація захисту звітів про переддипломну практику та роботи комісії (за необхідності).

Керівництво проходженням здобувачами вищої освіти переддипломної практики та контроль за якістю проходження практики здійснюється з боку Університету *науковими керівниками кваліфікаційних робіт*.

Обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи як керівника переддипломної практики:

— узгоджує місце проходження переддипломної практики із здобувачем вищої освіти;

— здійснює контроль відповідності та готовності бази практики щодо забезпечення належних умов для її проходження;

— забезпечує проведення організаційних заходів перед від'їздом здобувачів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; видає необхідні документи (програму, щоденник практики та ін.);

— роз'яснює програму переддипломної практики та графік її проходження; порядок захисту звітів про переддипломну практику, який затверджується кафедрою менеджменту охорони здоров'я;

— надає методичну допомогу здобувачу щодо підготовки звіту про переддипломну практику;

— перевіряє звіт і щоденник по завершенні переддипломної практики, надає відгук про роботу здобувача протягом переддипломної практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти під час проходження переддипломної практики:

— брати участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики (завдання з проходження практики, програму, щоденник);

— брати участь у консультаціях щодо оформлення всіх необхідних документів;

— своєчасно прибути на базу практики;

— погодити з керівником практики від організації графік виконання програми та суворо його дотримуватися; погодити з керівництвом організації робоче місце — місце практики;

— дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;

— суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

— регулярно спілкуватися з науковим керівником кваліфікаційної роботи, виконувати його розпорядження та рекомендації;

— виконати всі завдання, передбачені програмою практики, у повному обсязі та завдання від наукового керівника кваліфікаційної роботи;

— вести щоденник практики встановленої форми, в якому записувати виконану роботу;

— не пізніше як за день до закінчення строку практики одержати відгук — оцінку керівника практики від організації;

— написати, оформити та захистити звіт з переддипломної практики.

Процес підготовки та виконання програми переддипломної практики включає кілька основних етапів:

— вибір бази практики та її узгодження з науковим керівником кваліфікаційної роботи;

— підписання угоди між базою практики і Університетом;

— затвердження програми і календарно-тематичного плану з переддипломної практики базою практики і керівником кваліфікаційної роботи;

— отримання документів та інших матеріалів з бази практики згідно з програмою переддипломної практики;

— формулювання напрямків удосконалення та розробка обґрунтованих пропозицій щодо покращення діяльності бази практики за темою кваліфікаційної роботи;

— оформлення результатів переддипломної практики: складання щоденника практики згідно зі встановленими вимогами;

— підготовка та оформлення звіту про переддипломну практику згідно зі встановленими вимогами;

— підготовка до захисту звіту про переддипломну практику: усунення недоліків, указаних науковим керівником кваліфікаційної роботи, підготовка короткої, конкретної та змістовної доповіді про результати переддипломної практики.

1.3. БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Базою переддипломної практики є медичні заклади та фармацевтичні організації різних форм власності, на які здобувачі вищої освіти направляються згідно з наказом фармацевтичного факультету Одеського національного медичного університету.

Вибір та закріплення баз практики проводиться кафедрою менеджменту охорони здоров'я на основі пропозицій від наукових керівників кваліфікаційних робіт, враховуючи придатність бази практики до проведення відповідної практики та подальшого працевлаштування здобувачів вищої освіти.

Місце проходження переддипломної практики може збігатися з місцем проходження виробничої практики.

Здобувачі вищої освіти мають право надавати пропозиції щодо місця проходження переддипломної практики та проходити там практику з дозволу наукового керівника кваліфікаційної роботи та кафедри менеджменту охорони здоров'я у разі якщо буде укладено договір про проведення переддипломної практики (Додаток А).

Офіційною базою практики Одеського національного медичного університету є його Університетська клініка.

1.4. СТРУКТУРА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Рекомендована структура проходження переддипломної практики у відповідності з навчальним планом здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом», подано у табл. 1.1.

Зміст робіт безпосередньо залежить від обраної теми кваліфікаційної роботи.

Завдання виконуються відповідно до плану-графіка.

Таблиця 1.1

Орієнтовна структура проходження переддипломної практики

№ з/п	Етап практики
1.	Оформлення щоденника переддипломної практики
2.	Підготовка розділу 1 звіту з переддипломної практики. Загальне ознайомлення з діяльністю бази практики.

№ з/п	Етап практики
	<p>Пропонований перелік питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ознайомлення з організаційно-управлінською характеристикою бази практики; — вивчення статуту та основних розпорядчих документів бази практики; — ознайомлення зі специфікою функціонування бази практики під час реалізації медичної реформи в Україні; — вивчення специфіки взаємодії (комунікацій) бази практики із засновниками, органами місцевого самоврядування та іншими стейкхолдерами
3.	<p>Підготовка розділу 2 звіту з переддипломної практики. Вивчення функцій, структури, ефективності роботи структурного підрозділу бази практики, в якому здобувач проходить переддипломну практику.</p> <p>Пропонований перелік питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ознайомлення з Положенням про структурний підрозділ, а також іншими внутрішніми нормативно-правовими документами, які регламентують його діяльність; — вивчення функцій та структури підрозділу; — аналіз ефективності роботи структурного підрозділу за ключовими показниками його діяльності
4.	<p>Підготовка розділу 3 звіту з переддипломної практики. Ознайомлення з системою реалізації планової функції (системи планування) бази практики.</p> <p>Пропонований перелік питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — вивчення функцій, структури та ефективності роботи планового відділу (або іншої структури) бази практики; — дослідження основних показників роботи бази практики; — вивчення порядку розробки планів бази практики; — аналіз системи планування на базі практики
5.	<p>Підготовка розділу 4 звіту з переддипломної практики. Аналіз організації виконання управлінських рішень і контролю за їхнім виконанням на базі практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ознайомлення із відповідальними (структурний підрозділ / відповідальні особи) за здійснення організаційних процесів і функції контролю на базі практики;

№ з/п	Етап практики
	— аналіз ключових аспектів управління якістю на базі практики; — аналіз системи та процедур внутрішнього контролю якості на базі практики
6.	Збір матеріалів для написання проєктно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи з урахуванням специфіки тематики кваліфікаційної роботи, обраної здобувачем
7.	Підготовка розділу 5 звіту з переддипломної практики. Розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності бази практики
8.	Підготовка й оформлення звіту з переддипломної практики та його захист

1.5. ОФОРМЛЕННЯ ЩОДЕННИКА ПРАКТИКИ

Протягом проходження переддипломної практики здобувач вищої освіти заповнює щоденник практики за формою, що надана у Додатку Б. Обов'язковим є заповнення другої сторінки щоденника практики, де зазначено прибуття та вибуття здобувача вищої освіти на базу та з бази практики (з печаткою організації).

На третій сторінці щоденника міститься календарний графік робіт, який складається у відповідності до орієнтовної структури проходження переддипломної практики. Графік затверджується як науковим керівником кваліфікаційної роботи, так і керівником практики від організації. У графіку здобувач вищої освіти щотижнево вказує, які види робіт він здійснював протягом проходження переддипломної практики.

Наприкінці переддипломної практики керівник практики від бази практики надає у щоденнику практики відгук про роботу здобувача в організації та оцінює його роботу.

По завершенні переддипломної практики науковий керівник кваліфікаційної роботи робить висновок про результати проходження переддипломної практики здобувачем вищої освіти та надає попередню оцінку його роботі.

Щоденник про проходження переддипломної практики підписується науковим керівником кваліфікаційної роботи та завідувачем кафедри менеджменту охорони здоров'я.

ЗВІТНІСТЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення переддипломної практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання переддипломної практики у формі письмового звіту. Звіт готується і захищається кожним здобувачем вищої освіти індивідуально.

Звіт переддипломної практики повинен мати чітку побудову, логічну послідовність і конкретність викладення матеріалу, переконливість аргументів, точність формулювання.

Мовою написання та захисту звіту є українська. Загальний обсяг звіту без додатків повинен становити до 20 сторінок формату А4. Текст роботи необхідно друкувати, дотримуючись таких вимог:

- текстовий редактор — Word;
- шрифт — Times New Roman;
- розмір шрифту — 14 пт;
- інтервал — 1,5;
- береги: лівий — 3,0 см, правий — 1,5 см, верхній і нижній — 2,0 см.

Наскрізна нумерація сторінок у правому верхньому куті арабськими цифрами, включаючи до неї титульний аркуш (номер на якому не ставиться), зміст, а також ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках.

Ілюстрації (рисунок, схеми, графіки, діаграми) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, вносять до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно у межах розділу за винятком рисунків, наведених у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку.

Наприклад:

Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під рисунком. Якщо у розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу).

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці.

Наприклад:

Продовж. табл. 1.2

Додатки оформляють як продовження звіту переддипломної практики на наступних його сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформляють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ђ.

Наприклад:

Додаток А

Додаток Б.

Звіт переддипломної практики повинен бути підписаний здобувачем вищої освіти на титульній сторінці з вказанням дати (Додаток В).

2.2. СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Текстова частина звіту з переддипломної практики повинна бути поділена на окремі розділи відповідно до поставлених завдань.

Підготовка звіту про проходження переддипломної практики передбачає структуру, представлену у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Базова структура звіту з переддипломної практики

Елемент базової структури	Примітка
Титульна сторінка	Див. Додаток В
Зміст	Містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, додатків, переліку використаних джерел
Вступ	Надається коротка характеристика здійсненої роботи в організації / установі, визначаються основні цілі та завдання практики
Розділ 1. Загальна характеристика бази практики	Характеристика розділу 1 наведена нижче
Розділ 2. Аналіз діяльності структурного підрозділу бази практики	Розділ 2 виконується, якщо здобувач проходить переддипломну практику в конкретному підрозділі
Розділ 3. Аналіз організації системи планування бази практики	Характеристика розділу 3 наведена нижче
Розділ 4. Аналіз організації виконання управлінських рішень і контролю за їхнім виконанням на базі практики	Характеристика розділу 4 наведена нижче
Розділ 5. Пропозицій щодо удосконалення діяльності бази практики	Характеристика розділу 5 наведена нижче

Елемент базової структури	Примітка
Список використаних джерел	Містить в алфавітному порядку повний перелік використаних інформаційних джерел. Правила оформлення наведені у Додатку Г
Додатки	Наводяться зразки документів, використаних здобувачем, ілюстративні матеріали, що не увійшли до основного тексту звіту

НАПОВНЕННЯ РОЗДІЛІВ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Розділ 1

Загальна характеристика бази практики

Ознайомитися з діяльністю бази практики, визначити її профіль, схеми управління, ключові аспекти діяльності. Визначити особливості організації діяльності.

Загальне ознайомлення з діяльністю бази практики пропонується здійснити за такими напрямками:

— ознайомлення з організаційно-управлінською характеристикою бази практики;

— вивчення статуту та основних розпорядчих документів бази практики;

— ознайомлення зі специфікою функціонування бази практики під час реалізації медичної реформи в Україні;

— вивчення специфіки взаємодії (комунікацій) бази практики із засновниками, органами місцевого самоврядування та іншими стейкхолдерами.

Опис отриманих результатів рекомендується представити наступним чином (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Загальна характеристика бази практики

Показник	Характеристика
Повна назва	
Код ЄДРПОУ	

Показник	Характеристика
Юридична адреса	
Власник (орган управління майном)	
Організаційно-правова форма	
Форма власності	
Кількість співробітників	
Організаційна структура	Опис сукупності структурних підрозділів, характеру взаємозв'язків і підпорядкованості між ними
Місія та візія	
Стратегічні цілі та завдання	
Ключові стейкхолдери	Опис специфіки взаємодії та комунікацій з ними
Ключові перспективи	В умовах реалізації медичної реформи
Ключові проблеми	В умовах реалізації медичної реформи

Розділ 2

Аналіз діяльності структурного підрозділу бази практики

Аналіз діяльності структурного підрозділу передбачає:

- ознайомлення з Положенням про структурний підрозділ, а також іншими внутрішніми нормативно-правовими документами, які регламентують його діяльність;
- вивчення функцій та структури підрозділу;
- аналіз ефективності роботи структурного підрозділу за ключовими показниками його діяльності.

Опис отриманих результатів рекомендується представити наступним чином (табл. 2.3).

Характеристика структурного підрозділу бази практики

Показник	Характеристика
Назва структурного підрозділу	
Структура підрозділу	
Кількість співробітників та їхній професійний рівень	
Основні функції структурного підрозділу та відповідальність	
Взаємодія з іншими структурними підрозділами організації	
Профільні (медичні) послуги, які надаються підрозділом	
Технології, які використовуються підрозділом, рівень їхньої складності та необхідність їх поліпшення	
Аналіз ефективності діяльності структурного підрозділу (медичної, соціальної, економічної)	

*Розділ 3***Аналіз організації системи планування бази практики**

Аналіз організації системи планування бази практики передбачає:

- вивчення функцій, структури та ефективності роботи планового відділу (або іншої структури) бази практики;
- дослідження основних показників роботи бази практики;
- вивчення порядку розробки планів бази практики;
- аналіз системи планування на базі практики.

Опис системи планування рекомендується представити за такими характеристиками:

- відповідальний в організації (структурний підрозділ / відповідальні особи) за здійснення стратегічного, тактичного, оперативного планування;
- функції, структура роботи відповідального підрозділу;
- ключові нормативно-правові та організаційні документи, якими керується організація при плануванні;

- процедура розробки стратегій та планів бази практики;
- аналіз чинників, які впливають на планову діяльність бази практики.

Розділ 4

Аналіз організації виконання управлінських рішень і контролю за їхнім виконанням на базі практики

Опис системи організації виконання управлінських рішень і контролю за їхнім виконанням рекомендується представити за такими характеристиками:

- відповідальний (структурний підрозділ / відповідальні особи) за здійснення організаційних процесів на базі практики;
- відповідальний (структурний підрозділ / відповідальні особи) за здійснення функції контролю на базі практики;
- аналіз ключових аспектів управління якістю на базі практики;
- аналіз системи та процедур внутрішнього контролю якості на базі практики.

Розділ 5

Пропозицій щодо удосконалення діяльності бази практики

На завершальному етапі переддипломної практики здобувач вищої освіти повинен узагальнити матеріал, зібраний за період проходження практики, визначити його достовірність і достатність для розробки проектно-рекомендаційного розділу кваліфікаційної роботи, а також розробити рекомендації щодо удосконалення управління організацією.

Рекомендується, відповідно до теми кваліфікаційної роботи, враховуючи проведені дослідження:

- окреслити напрями удосконалення управління та адміністрування медичного закладу / фармацевтичної організації за темою кваліфікаційної роботи;
- розробити обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення діяльності медичного закладу / фармацевтичної організації за темою кваліфікаційної роботи (організаційні, управлінські й економічні заходи) та розрахувати ефективність від їхнього впровадження.

Доцільно результати, отримані під час переддипломної практики та викладені у звіті з переддипломної практики, впровадити у діяльність медичного закладу / фармацевтичної організації.

2.3. ЗАХИСТ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Здобувач вищої освіти зобов'язаний подати звіт з переддипломної практики науковому керівнику кваліфікаційної роботи на перевірку до певної дати, що вказується при інструктажі про порядок проходження переддипломної практики.

У разі недотримання календарного графіка виконання звіту здобувач не допускається до захисту. Подальша дата захисту визначається кафедрою менеджменту охорони здоров'я та адміністрацією факультету.

Звіт з переддипломної практики захищається перед науковим керівником кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти та перевіряється завідувачем кафедри менеджменту охорони здоров'я.

Звіт про переддипломну практику підписують здобувач вищої освіти, науковий керівник кваліфікаційної роботи та завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я.

У разі невідповідності звіту з переддипломної практики вимогам щодо написання та оформлення науковий керівник кваліфікаційної роботи може не допустити здобувача до захисту звіту. Якщо на щоденнику практики відсутні підписи та оригінали печатки бази практики, здобувач не допускається до захисту звіту.

Процедура захисту звіту з переддипломної практики є обов'язковою для усіх здобувачів вищої освіти. Порядок захисту звіту встановлюється відповідно до вимог вищої школи рішенням кафедри менеджменту охорони здоров'я.

На захисті здобувач вищої освіти має підтвердити набутий у процесі переддипломної практики рівень знань; продемонструвати розуміння основних теоретичних і практичних закономірностей здійснення аналізу управлінської та адміністративної діяльності медичного закладу / фармацевтичної організації.

Порядок захисту звіту за результатами проходження переддипломної практики такий: здобувач протягом 8–10 хв доповідає про підсумки переддипломної практики, відповідає на запитання. Після заслуховування звіту науковий керівник кваліфікаційної роботи оголошує оцінку.

Результати переддипломної практики здобувачів оцінюються за двохсотбальною шкалою та виставляються у щоденнику переддипломної практики, на титульній сторінці звіту з переддипломної практики, у відомості та в заліковій книжці.

2.4. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання успішності здобувачів із переддипломної практики здійснюється у ході поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль за проходженням переддипломної практики кожним здобувачем здійснюють керівник практики від організації (бази практики) та науковий керівник кваліфікаційної роботи.

Формою підсумкового контролю є диференційований залік, що відбувається у форматі захисту звіту з переддипломної практики.

Підсумковий контроль здійснює науковий керівник кваліфікаційної роботи із залученням завідувача кафедри менеджменту охорони здоров'я (за необхідності).

Оформлення та захист звіту з переддипломної практики оцінюються за 5-бальною шкалою за критеріями, наведеними у табл. 2.4.

Загальна оцінка за переддипломну практику розраховується як середньоарифметична величина з оцінок за усіма результатами переддипломної практики.

Таблиця 2.4

Критерії оцінювання результатів проходження здобувачами переддипломної практики

Критерій оцінювання	Показник оцінювання	Кількість балів
Звіт із переддипломної практики		
Повнота виконання завдань	Усі завдання виконані повністю	1
	Виконано понад 50 % завдань	0,5
	Виконано менше 50 % завдань	0
Грамотність	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні негрубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,25
	Наявні грубі помилки	0

Критерій оцінювання	Показник оцінювання	Кількість балів
Відповідність вимогам до оформлення	Повна	1
	Часткова	0,5
	Не відповідає	0
Самостійність висновків	Висновки сформульовані самостійно й оригінально, мають конкретний характер та практичну спрямованість	1
	Висновки сформульовані самостійно, мають загальний характер	0,5
	Висновки відсутні	0
Спосіб подання інформації	Інформація подана з використанням самостійно розроблених схем, ілюстрацій, графіків, таблиць	0,5
	Частина поданих схем, ілюстрацій, графіків, таблиць запозичені з наукових джерел	0,25
	Відсутнє графічне подання інформації	0
Новизна джерел	Переважна більшість джерел за останні 10 років	0,5
	Джерел за останні 10 років менше 30 %	0,25
	Джерел за останні 10 років менше 10 %	0
Дотримання вимог ДСТУ 8302:2015	Бібліографія оформлена з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015	1
	Наявні порушення вимог ДСТУ 8302:2015	0,5
	Вимог ДСТУ 8302:2015 не дотримано	0
Загальна кількість балів		0–5

Критерій оцінювання	Показник оцінювання	Кількість балів
Захист результатів переддипломної практики		
<i>Доповідь</i>		
Дотримання регламенту	Регламент витримано	1
	Незначне перевищення регламенту	0,5
	Значні порушення регламенту	0
Якість доповіді	Аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених у доповіді результатів роботи	2
	Порушено логіку виступу, неповне висвітлення результатів роботи, неповна система аргументації	1
	Немає аргументів щодо головних позицій, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	0
Культура мовлення, манера триматися перед аудиторією	Доповідач упевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, утримує увагу аудиторії	1
	Доповідач допускає негрубі мовленнєві помилки під час виступу, частково утримує увагу аудиторії	0,5
	Доповідач губиться перед аудиторією, демонструє бідність мовлення, не може утримати увагу аудиторії	0
Відповіді на запитання	Доповідач переконливо і повно відповідає на запитання, тримається дружньо, намагається використати відповіді для успішного розкриття теми	1
	Доповідач не на всі запитання надає переконливі відповіді	0,5
	Доповідач не може відповісти на запитання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно	0
Загальна кількість балів		0–5

Критерій оцінювання	Показник оцінювання	Кількість балів
<i>Мультимедійна презентація за результатами переддипломної практики</i>		
Відповідність змісту доповіді	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутня	0
Грамотність	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	1
	Наявні негрубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні грубі помилки	0
Розміщення інформації на слайді	Оптимальне розміщення інформації на слайді	1
	Деякі порушення в розміщенні інформації на слайді	0,5
	Порушення в розміщенні інформації на слайді	0
Різноманітність видів слайдів	Виправдане включення в роботу графіків, рисунків, комп'ютерної анімації	1
	Невиправдане включення в роботу графіків, рисунків, комп'ютерної анімації	0,5
	Відсутність у роботі графіків, рисунків, комп'ютерної анімації	0
Стиль презентації	Витримано єдиний стиль	1
	Спостерігаються деякі порушення дотримання стилю	0,5
	Стилю не дотримано	0
Загальна кількість балів		0–4

Науковий керівник кваліфікаційної роботи не приймає звіт з практики на перевірку, якщо:

— звіт із переддипломної практики не зареєстровано на кафедрі менеджменту охорони здоров'я;

— звіт із переддипломної практики не відповідає вимогам оформлення;

— відсутній щоденник із переддипломної практики або він не повністю оформлений;

— обсяг роботи значно відрізняється від встановлених для звіту з переддипломної практики нормативів;

— зміст звіту не відповідає поставленим завданням.

Оцінка за чотирибальною диференційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) переводиться у багатобальну (200-бальну) шкалу та шкалу ECTS згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті.

Отриманий середній бал за виробничу практику для здобувачів, які успішно опанували робочу програму виробничої практики, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185–200
Добре («4»)	151–184
Задовільно («3»)	120–150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борщ В. І. Сучасна парадигма системи управління персоналом закладу охорони здоров'я. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1 (1). С. 73–79.
2. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олді+, 2020. 391 с.
3. Борщ В. І., Рудінська О. В., Кусик Н. Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я : навч. посіб. Херсон : Олді+, 2022. 264 с.
4. Бутко М. П., Дітковська М. Ю., Задорожна С. М. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 376 с.
5. Вороненко Ю. В., Пащенко В. М. Бізнес-планування в охороні здоров'я : навч.-метод. посіб. для керівників закладів охорони здоров'я за спеціальністю «Організація та управління охороною здоров'я» / за заг. ред. Ю. В. Вороненка. Київ : Генеза, 2016. 334 с.
6. ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» від 01.01.1996 р., який гармонізує з міжнародним стандартом ISO 5966:1982 Documentation — Presentations of scientific and technical reports. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf
7. Освітньо-професійна програма «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування». URL: https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/OPP_Menedzhment.pdf
8. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-ta-etiku-akademichnih-vzaiemin-v-ONMedU-zi-zminami.pdf>
9. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Polozhennja-pro-zapobigannja-ta-vijavlennja-akademichnogo-plagiatu.pdf>
10. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/>

wp-content/uploads/2022/09/Polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-pro-cesu.pdf

11. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

12. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 2 : навч. посіб. / Іванова Н. С. та ін. ; ред. Н. С. Іванова. Кривий Ріг : Вид. ДонНУЕТ, 2022. 190 с. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/2503/>

13. Шутурмінський В. Г., Кусик Н. Л., Рудінська О. В. Основи менеджменту та маркетингу в медицині : навч. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Верховна рада України. Офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2. Головне управління статистики в Одеській області. Офіційний сайт. URL: <http://od.ukrstat.gov.ua/>

3. Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації. Офіційний сайт. URL: <https://mednet.od.gov.ua/>

4. Департамент охорони здоров'я Одеської міської ради. Офіційний сайт. URL: <http://medportal.odessa.ua/>

5. Державна аудиторська служба України. Офіційний сайт. URL: <https://dasu.gov.ua/>

6. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Інституціональний репозиторій Одеського національного медичного університету. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>

8. Міністерство охорони здоров'я України. Офіційний сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>

9. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>

10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>

11. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

12. Національна служба здоров'я України. Офіційний сайт. URL: <https://edata.e-health.gov.ua/e-data>

13. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://odnb.odessa.ua/>
14. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Офіційний сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>
15. Google Academy. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
16. National Library of Medicine. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
17. Scopus. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>
18. The Publish or Perish software. URL: <http://www.harzing.com/pop.htm>
19. Web of Science. URL: <https://clarivate.com/cis/solutions/web-of-science/>

Додаток А

УГОДА № _____

про проведення практики здобувачів вищої освіти

місто Одеса

« _____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, — Одеський національний медичний університет (далі — Університет), в особі ректора Валерія Миколайовича Запорожана, діючого на підставі Статуту Одеського національного медичного університету, і, з другої сторони,

_____ (назва підприємства, організації, установи)

(далі — База практики), в особі _____

_____ (посада, прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____

_____ (статут підприємства, розпорядження, доручення або інший юридичний документ)

уклали між собою цю угоду про проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. База практики зобов'язується

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Прізвище, ім'я здобувачів вищої освіти, шифр і назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Строки практики	
					початок	закінчення

1.2. Призначити кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їхнього використання до зайняття посад і виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачів вищої освіти умовами безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці. У разі потреби навчати практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на практику здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного практиканта, у якій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для виконання програми практики та підготовки звіту за результатами діяльності організації — Базі практики, яка не є інформацією з обмеженим доступом, на підставі індивідуальних завдань.

2. Університет зобов'язується

2.1. До початку практики надати Базі практики для погодження програму практики, але не пізніше ніж за тиждень — список здобувачів вищої освіти, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами під час проходження практики.

2.4. Не розголошувати використану інформацію про діяльність організації — Базі практики в установленому чинним законодавством порядку.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди

Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практики в установленому чинним законодавством порядку.

4. Інші умови угоди

4.1. З метою запобігання поширенню COVID-19 Сторонами погоджено можливість проведення всіх видів практики у дистанційному форматі.

4.2. Усі суперечки, що виникають між Сторонами за угодою, вирішуються в установленому чинним законодавством порядку.

4.3. Угода набуває сили після її підписання Сторонами і діє до закінчення практики згідно з календарним планом.

4.4. Угода складена у двох примірниках: по одному для Бази практики і Університету.

4.5. Ця угода не передбачає будь-яких фінансових зобов'язань для Сторін.

5. Місцезнаходження сторін

Університет: 65082, м. Одеса, Валіховський пров., 2, тел. (048)723-42-49

Бази практики: _____

Підписи та печатки:

Університет:

База практики:

(підпис, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

М. П. «__» _____ 20__ р.

М. П. «__» _____ 20__ р.

Додаток Б

Міністерство охорони здоров'я України
Одеський національний медичний університет

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

переддипломна

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет *фармацевтичний*

Кафедра *менеджменту охорони здоров'я*

Рівень освіти *II, магістерський*

Спеціальність *073 Менеджмент*

(шифр, назва)

I

курс, група _____

Одеса — 20 __

Здобувач вищої освіти _____
(ПРІЗВИЩЕ, ім'я)

Прибув до організації, установи _____

(назва)

Печатка
організації, установи «_____» _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, ПРІЗВИЩЕ, ім'я відповідальної особи)

Вибув з організації, установи _____

(назва)

Печатка
організації, установи «_____» _____ 20__ року

(підпис) _____ (посада, ПРІЗВИЩЕ, ім'я відповідальної особи)

Додаток В

Зразок оформлення титульного аркуша звіту з переддипломної практики

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗВІТ з переддипломної практики (ДД. ММ. РРРР — ДД. ММ. РРРР)

Виконав(ла) здобувач(ка)
денної (заочної) форми навчання
спеціальність 073 «Менеджмент»

(П. І. Б., підпис)

Науковий керівник
кваліфікаційної роботи:

(науковий ступінь, звання)

(П. І. Б., підпис)

Завідувач кафедри менеджменту охорони
здоров'я:

(науковий ступінь, звання)

(П. І. Б., підпис)

Загальний бал: _____

Дата: _____

Одеса 20__

Додаток Г

Оформлення списку використаних джерел згідно з ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автори	1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., перероб. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т. С. та ін. Київ, 2015. 82 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
П'ять і більше авторів	<p>1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с.</p> <p>2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.</p> <p>3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.</p>
Автор(и) та редактор(и) / упорядники	<p>1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с.</p> <p>2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.</p>
Без автора	<p>1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986–2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с.</p> <p>2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка ; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с.</p> <p>3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. : П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.</p> <p>6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4–5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.</p> <p>7. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол. : П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всевітньої історії НАН України, 2017. 319 с.</p> <p>8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Багатомні видання	<p>1. Енциклопедія рослин / редкол. : І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд. : Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко ; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2016. Т. 2. 206 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд. : Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p> <p>6. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л. І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.</p>
Дисертації	<p>1. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.</p> <p>2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.</p> <p>2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.</p> <p>3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2016. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Законодавчі та нормативні документи	<p>4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48–49. Ст. 536.</p> <p>5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 5. С. 430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 25. С. 139–141.</p> <p>9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p>
Патенти	<p>1. зернозбиральний комбайн : пат. 25742 Україна : МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Препринти	<p>1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с. : ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p>
Каталоги	<p>1. Прокопенко И. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Исторична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд. : М. Петрик та ін. ; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад. : О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур ; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с.</p> <p>2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p align="center">Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад <i>курсивом</i>).</p>	
Частина видання: книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60-річчя проф. М. А. Петренка / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. Київ, 2009. С. 477–493. 2. Якса А. П. Економічна політика держави. <i>Двадцять п'ять років з економічним правом</i> : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212. 3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. <i>Педагогіка</i> : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С. 202–203. 2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук. Б. В. Київ, 2013. С. 331–335. 3. Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. <i>Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених</i> : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Частина довідкового видання	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p> <p>2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. <i>Основи педагогіки освіти</i> : словник термінів / за ред. : Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Попович Н. І. Початкова освіта // <i>Педагогічна енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжаного видання	<p>1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонки. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Хорошилова С. А., Малафіїк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757 (дата звернення: 15.11.2017).</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2016. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОДАТОК

Наукове видання

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОХОДЖЕННЯ
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

**Методичні рекомендації
для здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
денної та заочної форми навчання**

Укладачі:

**БОРЩ Вікторія Ігорівна, РУДІНСЬКА Олена Володимирівна,
АННЕНКОВА Ірина Петрівна, КУСИК Наталія Львівна,
БУСЕЛ Світлана Валентинівна**

Електронне видання

Формат 60x84/16. Ум.-друк. арк. 2,76. Тираж 1. Зам. 2802

Одеський національний медичний університет.
65082, Одеса, Валіховський пров., 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 668 від 13.11.2001.
e-mail: office@onmedu.edu.ua
тел: (048) 723-42-49
факс: (048) 723-22-15

